

Labolatorium 1

Celem ćwiczenia jest wprowadzenie/przypomnienie narzędzi i zapoznanie się z danymi z których będziemy korzystać w dalszej części kursu do ewaluacji sieci neuronowych jako metody uczenia maszynowego. W tym i kolejnych ćwiczeniach – 2 i 3 - dozwolone jest korzystanie z dowolnych bibliotek do operowania na danych (wczytywanie, analiza eksploracyjna, preprocessing), uzyskania metryk jakości modelu i wydajnych obliczeń macierzowych. (Metody uczenia trzeba będzie jednak zaimplementować samodzielnie!) Sugerowana, prosta w użyciu konfiguracja to:

- Python
- Pandas do przeglądania danych
- Numpy do obliczeń na macierzach
- Scikit-learn do wyliczenia metryk jakości

Na pierwszych zajęciach masz czas na zapoznanie się z odpowiednimi bibliotekami/przypomnienie sobie ich z poprzedniego semestru. Następnie, wczytaj i przeanalizuj zbiór danych Heart Disease:

<https://archive.ics.uci.edu/dataset/45/heart+disease>

Analiza eksploracyjna powinna obejmować odpowiedzi na pytania:

- Czy zbiór jest zbalansowany pod względem liczby próbek na klasy?
- Jakie są średnie i odchylenia cech liczbowych?
- Dla cech liczbowych: czy ich rozkład jest w przybliżeniu normalny?
- Dla cech kategoriowych: czy rozkład jest w przybliżeniu równomierny?
- Czy występują cechy brakujące i jaką strategię możemy zastosować żeby je zastąpić?

W wyniku pracy do przyszłego tygodnia powinna powstać pierwsza część sumarycznego raportu który obejmować będzie ćwiczenia 1-4 oraz kod przekształcający dane do macierzy cech liczbowych (przykłady × cechy).

Ćwiczenie oceniane jest w skali 0-10 pkt.

Ładowanie Danych

```
import pandas as pd
import numpy as np
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt

column_names = ['age', 'sex', 'cp', 'trestbps', 'chol', 'fbs',
                'restecg', 'thalach', 'exang', 'oldpeak', 'slope', 'ca', 'thal',
                'num']
data = pd.read_csv('heart-disease/processed.cleveland.data',
                  header=None, names=column_names, encoding='latin1')

print(data.head())
```

```
print(data.info())
```

```
   age  sex  cp  trestbps  chol  fbs  restecg  thalach  exang
oldpeak \
0  63.0  1.0  1.0    145.0  233.0  1.0      2.0    150.0    0.0
2.3
1  67.0  1.0  4.0    160.0  286.0  0.0      2.0    108.0    1.0
1.5
2  67.0  1.0  4.0    120.0  229.0  0.0      2.0    129.0    1.0
2.6
3  37.0  1.0  3.0    130.0  250.0  0.0      0.0    187.0    0.0
3.5
4  41.0  0.0  2.0    130.0  204.0  0.0      2.0    172.0    0.0
1.4
```

```
   slope  ca  thal  num
0     3.0  0.0   6.0    0
1     2.0  3.0   3.0    2
2     2.0  2.0   7.0    1
3     3.0  0.0   3.0    0
4     1.0  0.0   3.0    0
```

```
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
```

```
RangeIndex: 303 entries, 0 to 302
```

```
Data columns (total 14 columns):
```

#	Column	Non-Null Count	Dtype
0	age	303 non-null	float64
1	sex	303 non-null	float64
2	cp	303 non-null	float64
3	trestbps	303 non-null	float64
4	chol	303 non-null	float64
5	fbs	303 non-null	float64
6	restecg	303 non-null	float64
7	thalach	303 non-null	float64
8	exang	303 non-null	float64
9	oldpeak	303 non-null	float64
10	slope	303 non-null	float64
11	ca	303 non-null	object
12	thal	303 non-null	object
13	num	303 non-null	int64

```
dtypes: float64(11), int64(1), object(2)
```

```
memory usage: 33.3+ KB
```

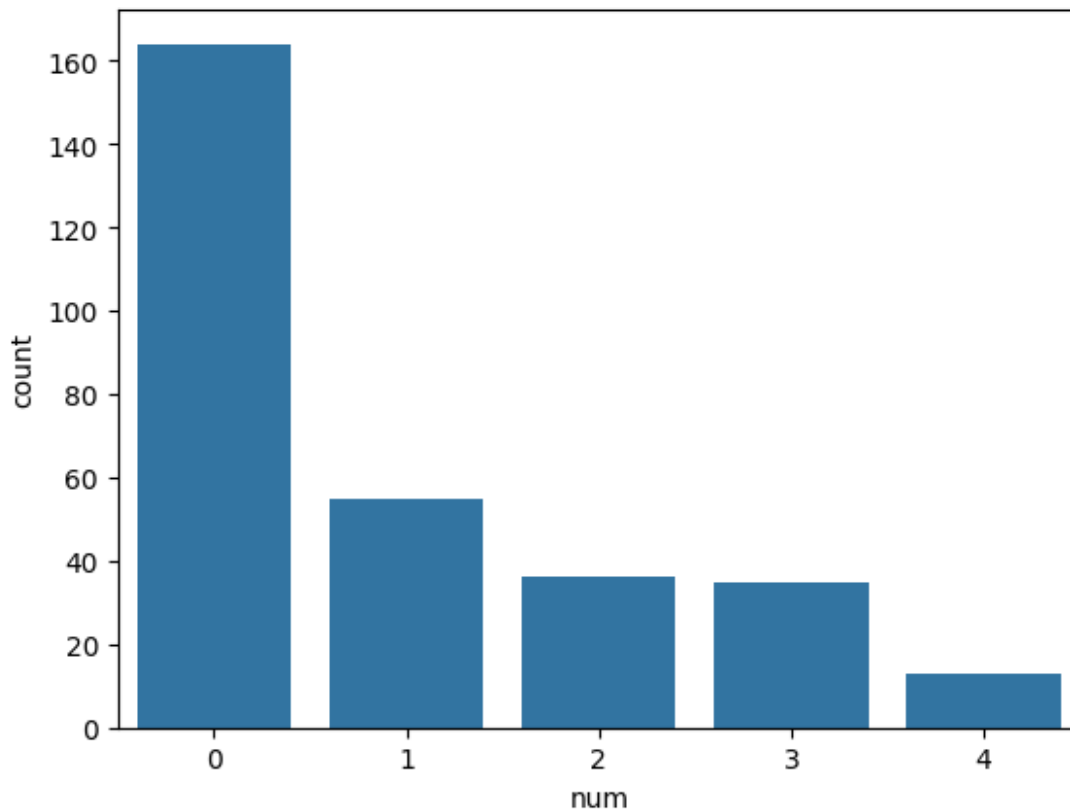
```
None
```

Ćwiczenie 1.

Czy zbiór jest zbalansowany pod względem liczby próbek na klasy?

```
print(data['num'].value_counts())
sns.countplot(x='num', data=data)
plt.show()
```

```
num
0    164
1     55
2     36
3     35
4     13
Name: count, dtype: int64
```


Jak możemy zaobserwować na wykresie, zbiór nie jest zrównoważony pod względem liczby próbek w poszczególnych klasach, ponieważ liczba próbek w klasie „0” jest znacznie większa niż w pozostałych klasach. Mimo to, inne klasy również są reprezentowane w zbiorze.

Ponieważ zmienna ta określa, czy ktoś ma chorobę serca, można ją również rozważać w ujęciu binarnym: „0” = osoba zdrowa, „inne” = osoba chora. W takim przypadku liczba próbek osób zdrowych i chorych byłaby w przybliżeniu podobna, co sprawia, że zbiór byłby bardziej zrównoważony pod względem klasyfikacji binarnej.

Ćwiczenie 2.

Jakie są średnie i odchylenia cech liczbowych?

```
import pandas as pd
import numpy as np

data['ca'] = pd.to_numeric(data['ca'], errors='coerce')

numeric_columns = ['age', 'trestbps', 'chol', 'thalach', 'oldpeak', 'ca']

stats = data[numeric_columns].agg(['mean', 'std']).transpose()

stats = stats.rename(columns={'mean': 'Średnia', 'std': 'Odchylenie std'})
stats = stats.round(2)

print(stats)
```

	Średnia	Odchylenie std
age	54.44	9.04
trestbps	131.69	17.60
chol	246.69	51.78
thalach	149.61	22.88
oldpeak	1.04	1.16
ca	0.67	0.94

Średnie i odchylenia standardowe cech zostały zawarte w tabeli Nazwa cechy Średnia Odch std
age 54.44 9.04 trestbps 131.69 17.60 chol 246.69 51.78 thalach 149.61 22.88 oldpeak 1.04
1.16 ca 0.67 0.94

Ćwiczenie 3

Dla cech liczbowych: czy ich rozkład jest w przybliżeniu normalny?

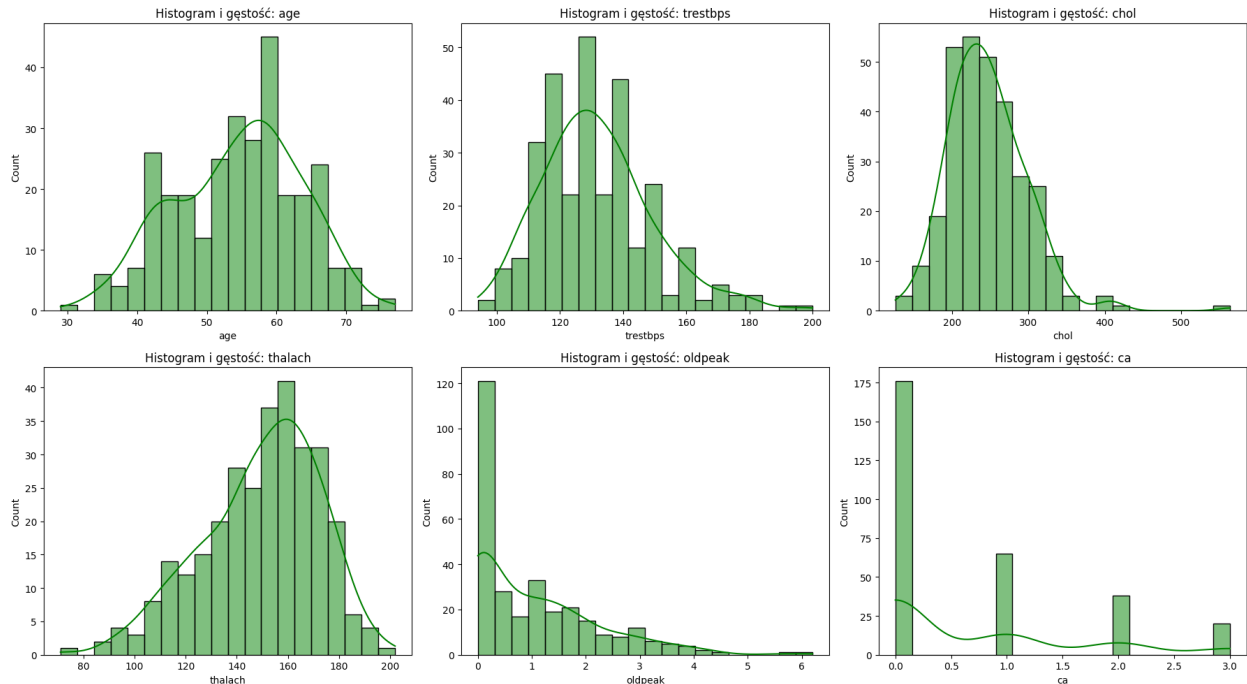
```
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns

numeric_columns = ['age', 'trestbps', 'chol', 'thalach', 'oldpeak', 'ca']

fig, axes = plt.subplots(2, 3, figsize=(18, 10))
axes = axes.flatten()

for i, col in enumerate(numeric_columns):
    sns.histplot(data[col], kde=True, ax=axes[i], color='green',
bins=20)
    axes[i].set_title(f'Histogram i gęstość: {col}')

plt.tight_layout()
plt.show()
```


Na podstawie wykresów wydaje się, że blisko rozkładu normalnego mogą być tylko TRESTBPS, CHOL, THALACH.

Inne zmienne nie wydają się być nawet blisko uzyskania, ale spróbujmy to wyliczyć

```
from scipy.stats import shapiro

for col in numeric_columns:
    stat, p = shapiro(data[col].dropna())
    print(f"{col}: p={p:.4f}")

age: p=0.0061
trestbps: p=0.0000
chol: p=0.0000
thalach: p=0.0001
oldpeak: p=0.0000
ca: p=0.0000
```

Wykonaliśmy tutaj próbę Shapiro, która pokazała nam, że możemy wykluczyć rozkład normalny dla wszystkich cech numerycznych, gdyż zawsze $p < 0.05$

Ćwiczenie 4

Dla cech kategorycznych: czy rozkład jest w przybliżeniu równomierny?

```
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns

categorical_columns = ['sex', 'cp', 'fbs', 'restecg', 'exang',
```

```

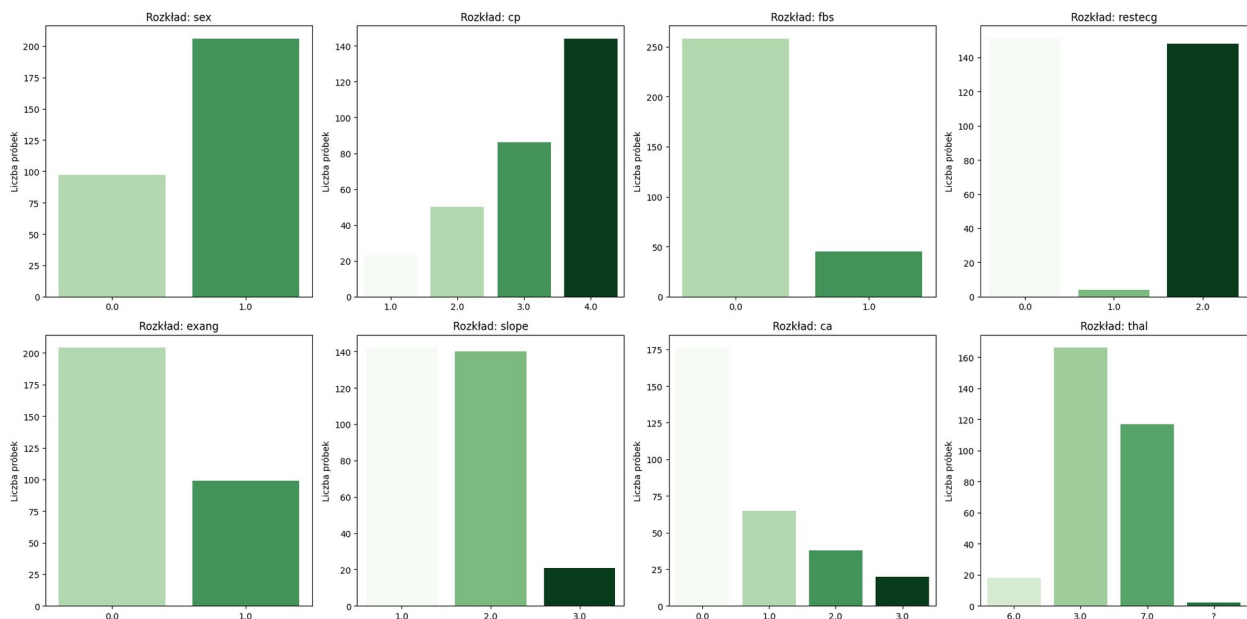
'slope', 'ca', 'thal']

fig, axes = plt.subplots(2, 4, figsize=(20, 10))
axes = axes.flatten()

for i, col in enumerate(categorical_columns):
    sns.countplot(x=col, data=data, ax=axes[i], hue=col,
palette="Greens", legend=False)
    axes[i].set_title(f'Rozkład: {col}')
    axes[i].set_xlabel('')
    axes[i].set_ylabel('Liczba próbek')

plt.tight_layout()
plt.show()

```


Jak można zauważyć na wykresach, większość zmiennych kategorycznych nie ma rozkładu równomiernego. Przejdźmy sobie przez nie pokolei:

SEX -> dwukrotnie więcej mężczyzn niż kobiet, brak rozkładu równomiernego

CP -> kat. 3 i 4 znacznie częstsze, bardzo mało kat. 1, brak rozkładu równomiernego

FBS -> kilkakrotnie więcej kat. 0 niż 1, brak rozkładu równomiernego

RESTECG -> praktyczny brak kat. 1, ale rozłożone równomiernie pomiędzy 0 i 2, brak rozkładu równomiernego

EXANG -> dwukrotna przewaga kat. 0 nad 1, brak rozkładu równomiernego

SLOPE -> bardzo mała liczba kat. 3, brak rozkładu równomiernego

CA -> duża przewaga kat. 0, brak rozkładu równomiernego

THAL -> znacznie mniej kat. 6, brak rozkładu równomiernego

Czy występują cechy brakujące i jaką strategię możemy zastosować żeby je zastąpić?

Sformułowanie "cechy brakujące" odnosi się do sytuacji, gdy w zbiorze danych nie ma wartości dla niektórych zmiennych w określonych obserwacjach np. brakuje wieku dla danego rekordu lub innej cechy. Jest to zła sytuacja, ponieważ coś musimy z tym faktem zrobić, aby móc poprawnie operować na danych, bo może nam to przeszkadzać w uczeniu maszynowym i obliczeniach np. średniej.

Co możemy zrobić?

Usuwać całe wiersze, które mają brakujące wartości, uzupełniamy dane np. średnią, medianą, wartością najczęstszą (należy uważać z ilością zastępowanych danych), lub użyć algorytmów zastępujących dane.

Przekształcenie danych do macierzy cech liczbowych (przykłady × cechy).

```
numeric_columns = ['age', 'trestbps', 'chol', 'thalach', 'oldpeak', 'ca']
```

```
numeric_data = data[numeric_columns].dropna()
```

```
feature_matrix = numeric_data.to_numpy()
```

```
print("Macierz cech liczbowych:")
```

```
print(feature_matrix)
```

Macierz cech liczbowych:

```
[ [ 63.  145.  233.  150.    2.3  0. ]
  [ 67.  160.  286.  108.    1.5  3. ]
  [ 67.  120.  229.  129.    2.6  2. ]
  ...
  [ 68.  144.  193.  141.    3.4  2. ]
  [ 57.  130.  131.  115.    1.2  1. ]
  [ 57.  130.  236.  174.    0.   1. ] ]
```